

ORADEA-MARE (N. VĂRAD)
7 maiu st. v.
19 maiu st. n.

Ese in 'fiecare |duminecă
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 19.

ANUL XXXI.
1895.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.
Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Pomânia pe an 25 lei

In vis și aievea.

Geniess' 'den Reiz des Lebens,
Man lebt ja nur einmal . . .
I.

Dulcea armonie a orchestrei, ce cântă un vals cu o nespusă plăcere, îmi gădilia auzul și, când am intrat în salonul de bal al casei dela Spa, dansul eră în cea mai mare infocare. Sute de părechi se învertia în acea volbură atrăgătoare, și dinaintea ochilor mei trecea atâtea femei frumoase ce sēmēnă cu un leghion de ângeri coboriți din nouri cu aripele ascunse sub stofele bogate ale rochiilor și horbotelor de mătasă. Ele abia atingeau cu piciorușele lunecosul parchet. În coafurele lor strălucia diamante par că trecend prin bolta cerească, aninase în mândrul lor pēr stele din cortegiul nopții.

Iată, gândiam eu privindu-le, unde femeia imperăteșce, unde ea ca o deită în capiștea sa este incungiurată, tāmâiată de adoratori, unde cu o căutătură sfarmă pavezele rațiunii noastre, îmbătându-ne nu cu vin, ci cu

nectarul nevăduț al amorului, în care ea pluteșce ca stēua în rașele sale de lumină. La așă baluri poetul se însufleșce și inspirația lui se aprinde, până și ascetel, ingenunchiând, mărturiseșce că femeia este cea mai alēsă podobă a naturii.

Filosoful Montegaț, înfrângendū-și mândria, incredintēză că femeia dă bărbatului cea mai dulce fericire și este cea mai mare recompensă, cu care el își plăteșce ori ce muncă ce întreprinde, fie aceea muncă întrebuintată în șciinți, în ajungerea gloriei, în agonisirea de avuții. Tōte trofeele se depun la urmă la piciorle femeii, pentru că sub cârmuirea ei impunătoare se plēcă de-a valma sērmanul și bogatul, regentul și plugarul,

geniul și selbatecul fioros.

Marc-Aureliu, acest cunoscător al inimii omeneșci, până într'atâta adoră pe iubită sa Faustina, că decoră și gratifică pe amanții ei, și până la mōrte el nu a contēnit să-i pōrte cel mai adânc respect, mulșămind Ńeilor că l'au inzestrat cu așă soșie credinciosă.

Senatorii, în supunerea sclavică și spre a se linguși pe lângă Cesarul, au declarat pe Faustina în rēndul Ńeișelor cu atributele Iunonei și Cereiei, iară juniimea la cununiu aducea of-

BUCURIA MAMEI.

rande pe altarul acestei zeițe neprihănite și protectoare a căsătoriilor.

Privind la acea strălucită adunare a atâtor frumoase, ce rivalisau una cu alta în podobe, gândiam cătă stăruință întrebunțeză femeia ca să placă la bărbați. Cătă iscusință îi trebuie să așeze în simetrie zulful de pe cap, cătă înțelepciune îi trebuie modistei ca fiecare încrețitură să fie la locul seu, fără a strică armonia seu a întunecă albéța unui sin de marmură atât de ademenitor, căci el este strălucitul altar al țeului, pe care nu odată se consumă vieți omenesce, averi și onóre.

Femeia a fost, este și va fi femeie, și Aspasiile moderne puțin se deosebesc în princip de Aspasia antică care, sfātuind pe legiuita soție a lui Pericle, îi dă: „cea: De vrei să fii iubită, trebuie să placi; fără aceea „nu-ți ajută nici legăturile de soiu mare, nici jurăminte, nici legile țeilor și a ómenilor, ci tótă înțelepciunea se concentrează într'un cuvânt: să placi! Și femeia „place atunci, când ea asta o dorește și place cu totul „ce este de plăcut. Femeia nu trebuie să inchipuésca „în casă un fel de bētură, seu mobilă, podóbă, seu „sclavă, și nici macar soție, pentru că amorul este neinduratul dușman al lui Himen. Femeia trebuie să fie „curtenită în tot timpul de bărbat. Nóptea ea să între „în brațele soțului ca mirésă, iară diminéța să se scóle „ca fecióră nevinovată“... De așa princip se ținea Aspasia antică, și multe din Aspasiile moderne ar trebui să gândésca tot așa...

Este fără indoelă că balurile, cu leghiónele lor de farmecătoare inarmate cu tóte atributele cochetăriei și a frumuseței, sânt cele mai periculóse și molipsitoare pentru inimele necălite în realism. La baluri se zemislesc pasiuni nenumērate în comparație cu vieța retrasă a Asiaților poligami, la cari femeia, fiind robită și ascunsă, nu póte inspira seu cuceri prin amor pe altul, decât pe stăpânul seu. Deci este óre nimerită idea poligamă de a paralisă această universală indemnare spre amor, această ispită irestibilă, cu care din adâncă vechime a luptat omenirea?

Numērul poligamilor covērșește pe a monogamilor, și Asiatul se uită posomorit la femeia robă, ce se tãrie la piciórele lui tremurând de frica schinjuirilor și iataganului și neindrãsbind nici măcar să zimbésca, pentru că ori ce umbră de cochetărie este zadarnică pentru tiranul, ce admiră în ea numai cărnurile atrăgătoare spre voluptate brutală animală; în el este stinsă ori ce poesie, precum în ea ori ce cochetărie. Pentru aceea noi nu vedem la Asiați nici scrieri de poesie înaltă, nici iscodiri aduse la perfecția estetice în bele-arte etc.

Concepția Asiatului este ațipită, el balul nostru aievea îl vede în vis, dormitând sub influența opiumului fumat seu hașșului inghițit. Dar' și huriile, ce el le vede în halucinația beției pe un munte de pilaf, nu se pot compară cu țețele salónelor nóstre, pe cari noi le admirăm cu sentimente de estas, privind grațiile lor estetice, pe când huriile golate inspiră Asiatului aceeaș dorință brutală ce el o simte în vis în vr'o oază din Sahara seu în haremul seu propriu.

Pe de altă parte inse sinuciderile și uciderile, dramele casnice, desperațiile, nebuniile din cauza amorului covērșesc cu nenumērate procente pe acele ce se severșesc între poligami. Și cum se vede, asta au avut-o în vedere filosofii anticității, partisanii poligamiei. Inse óre omul póte fi fericit fără poesia amorului? Și ce înseamnă în traducere modernă fabula pomului cunoș-

cinței, de care scrie biblia? Omul a fost și va fi în tot timpul insetat să védă ceea ce nu vede, să afle ceea ce nu șcie, să aibă în stăpânire ceea ce nu are. Cu acest cusur el se naște și crește și cu el rămâne până la mormēt. Așá dară cum se înțelege, acel pom a inchipuit pe femei, adecă pe Eva liberă, nu sclavă, pe Eva încântătoare, Eva măgulirii și a ispitei, Eva pentru care Adam a preferat voluptatea amorului în schimbul raiului contemplației grațiilor ademenitoare. Și Adam, nefiind poet nici Platonist, a mușcat din pomul cunoștinței și a cădut...

Așa astăzi de aceste pilde sânt milióne, pentru că noi neconținim umblăm rătăcind prin codrii de pomi ai cunoștinței și, incurcându-ne în mrejele nevedute ale ispitei, cădem, ne ridicăm și iarăș cădem, până ajungem la mormēt, de unde nu ne mai sculăm. Și această mișcare este lupta pentru existență, lupta pentru pasiuni și agonosirea de glorie, de renume, și din tóte aceste dobânși câștigate cu muncă trupescă seu spirituală coróna tuturor cuceririlor este dragostea unei femei ce o iubim, și cu câtă pasiune este mai idealistă, cu atâta este și mai trainică și îndelungată.

Dobândirea curmă lupta de a dobândi, și tocmai aceea luptă este dorul, iară dorul speranța, și speranța imaginația împodobită cu tabloul raiului adăpat în căsătoria din dor într'o îmbrățișare, în care doue suflete se unesc sleindu-se numai într'un suflet, într'un gând, într'o dorință. Acel moment este raiul pământesc, pe care Adam l'a schimbat pe cel ceresc, și șerpele alegoric a fost demonul voluptății, care intrând în raiu a cucerit prin nectarul seu tóte ființele ce locuiau acolo.

II.

Așa meditam eu, când din constelațiunea frumusețelor acelu bal s'a desprins stéua vieții mele — Sofia mea iubită. — Ea vine spre mine împodobită cu hlamida frumuseței ca regină a inimei mele; zimbirea, ce-mi adreséză, ca o rață luminósă îmi pētrunde ființa, împrașciind ori ce alte gânduri, ori ce indoelă, de care eram cuprins înainte. — Cu suflarea ei ea momentan mi-a sorbit tótă rațiunea. Luând-o de braț, ne-am retras amēndoui într'o alee a parcului ce incungiurá edificiul casinei.

Nóptea eră lină și luna plutiá pe un cer limpede, invēlindu-se câte odată în norași transparente, ce părea că sânt pletele ei de argint. În depărtare sub pólele unei paduri se auđia vocea puternică a privighitórei ce cântă imnul de amor, cântă frumuseța codrilor cu mândrile frunți a stejarilor ridicare spre cerul senin, pe când florile dumbrăvilor împrașciá în aer dulcele lor miros. — Și aceea armonie, unindu-se cu câteva sunete a orchestrei ce ni le aducea zefirul noptii, ne pētrundea până la suflet. Eu o țineam de mână și căpușorul ei frumos se răđimá de umērul meu.

— O, ce dulci momente — îmi șopti ea — este óre de cređut iubite, că ele trebuie să trecă, să se stingă în uitare?...

— Uitarea va fi odată cu mórtea — i-am respuns; dar de ce să chemăm ursita neindurată? Ea singură va veni să ne răpescă podóba juneței, să ne întunece ilusiile ce dragostea revērsă în noi. Șcii tu, neprețuito, eu nu me pot îndestulá cu aceea că spun că te iubesc, găsind că tóte cuvintele ce poetul le póte aduná din limbajul omenesc nu esprimă îndestul aceea ce eu simt. Îți đic numai că sórtea, răpindu-me dela tine, îmi va răpi totodată și vieța, căci ființa ta este contopită în a mea; ea este ca și procesul vieții, tine-

reței și amorului în potirul unei floricele, ce-și serbeză fericirea într-o rață a sórelui, sorbind o picătură de rouă aninată de pistolul ei.

Și eu cu pasiune am strîns-o în brațe, dar simțind cum ea de infocatele mele sărutări se topește, trupul ei gingaș se micșurează, luncă, dispăre... Și când cu un răcnet de desperare m'am trezît atacat de un acces de tusă, țineam în brațe numai perina de puf, pe care îmi odihniam capul...

III.

O, ce nópte frumósă, ce cumplită iernă afară! Viscolul mi-a troenit fereștile odăiței, în care me aflui culcat bolnav de suferințele bătrânețelor; me dóre tot trupul și ciolanele și natura pare că din îndurare mi-a trimis pe câteva clipe mângâierea din vis a de mult trecutelor fericiri. Nu erá mai bine să fi trecut la vecinicie cu așa un vis, decât să aud cum pustiul, care me încungiurá, geme sub izbirea turbată a crivățului ce urlă în hornul ogégului, iară în depártare la acel urlet se adaug în rēstimpuri urletele cânilor satului, ce simt apropierea lupilor flámânđi?

— „Miluește-me Dumneđeule după mare mila ta!“ — se auđi de după sobă vocea amortită și tremurătoare a bătrânci mele consórtie Sofia. Ea se închiná din psaltire, ce ți și nópte nu o lapedă din mână.

— Sofia, Sofia! strigai eu ștergându-mi sudórea rece de pe frunte — vină te rog la mine.

Și biéta bătrână, schiopătând, s'a apropiat de căpătēiul patului meu și s'a pus pe un scaun.

— Sofia — i-am ție eu luând-o de mánușița ei useată ca de schelet — șcii tu că eu te-am visat...

— Ei, ș-apoi — mi-a răspuns ea cu óreș-care mirare, uitându-se la mine cu ochii stinși.

— Te-am visat scumpa mea cu cincideci de ani înapoi; póte îți aducei aminte de timpul, când tu îmi erai logodnică și amēndoi făcusem un voiaj de plăcere la băile dela Spa. Într'o nópte încântătoare, când noi am eșit din salonul balului să ne primblăm pe lună în parcul casinei, eu ți-am luat cea dintēiu sărutare. O, ce dulci momente — mi-ai șoptit tu atunci — este óre de cređut că ele trebuie să trecă și să se stingă în uitare?...

Pe buzele ei sbârcite și vinete trecu o schimoselă ce semēná a zimbire de dispreț, apoi, retrágându-și mâna, și-a făcut cu ea cruce dícēndu-mi:

— Dumneđeule, Dumneđeule, și îți mai vin visuri de zburdăciuni, aflându-te cu un picior pe marginea mormēntului! Dar' aceste visuri sânt ispitele Satanei... „Și nu ne duce în ispită, ci ne izbăvește de cel reu“ — adaoșe ea iarăș făcēndu-și căutătura spre icóna din ungher, dinaintea căreia ardea o candelă.

— Sofia, Sofia, oftai eu dureros — îngropă-me de viu în mormēnt, numai lasă să iau cu mine visul, cu care nici un paradis ceresc nu se póte compará.

Ea cu desperare și-a încrucișat mánile pe pept dícēndu-mi:

— Taci, te rog bărbate, căci me iau flori, tu vorbești ca într'aiure; dar' stăi, eu te voi stropi cu aghiazmă dela Iordan și duhul cel reu ce fluturá pe lângă tine se va depártá.

Și ea a voit să se scóle.

— Sofia, în numele lui Dumneđe, în care credem și tu și eu, te implor nu-mi stinge ilusia trecutei încântări, ce pilpăe încă în memoria mea. Tu cređi în raiul viitor, cătră el prin rugă sufletul teu aspirá; al

meu raiu a fost trecutul și, vėđēndu-l în vis, alt raiu nu doresc.

— Ce idei de păgân! — îmi respunse ea iritată. Dar' nu înțelegi tu că raiul teu este raiul păcatului, pentru care omul și femeia au fost izgoņiți din raiu!

Și sculându-se de lângă mine, s'a dus să batá mētânii dinaintea icónei, și să se róge cu evlavie să me ocrotescă Dumneđe de duhul cel reu și de ispită...

CONSTANTIN DE STAMATI-CIUREA.

Nu ț-am ție?

Nu ț-am ție eu, nu ț-am ție,
Că norocul nu-mi e scris!?

Îi sânt dragă când me vede,
Ar veni, și se răpede.

Dar de-odată 'n calea sa
Îl oprește cine-va.

Eu l'aștept așa cu drag,
El se 'ntórce de pe prag.

Și se duce și-i tot dus...
Veđi, eu ție nu ț-am spus?

De noroc nu-i supérare,
Îl primește fiecare...

Numai eu fără noroc,
Nu trăesc, da ard în foc!

ELENA VORONCA.

Schițe din Italia.

II

Milano.

La anul 390 n. de Chr. străbătēnd Galii în Italia au nimicit orașul Melpum și pe ruinele acestuia s'a rădicat Milanul (Mailand) cel frumos de ađi, capitala Lombardiei, cu 200.000 locuitori; zace între fluviile Adda și Ticino; cândva se numia Mediolanum (in medio annium.) Pe timpul invasiunii popórelor (452) a fost derimat de Atila și mai târđiu de Fridric Barbarosa, care l'a derimat până la vatră; dar devastațiunile barbare în loc să-l nimicescă, i-au folosit așa, că s'a ridicat și edificat tot mai frumos și mai pompos.

Aici am petrecut numai o ție. După descălcare numai decât am alergat să vėđ biserica numită „Mariae Nascuti“, pe care locuitorii o numesc a opta minune a lumii. În parte au tot dreptul, pentru că în privința grandiosității, a splendorii, a artei și a bogăției, după biserica S. Petru din Roma și după catedrala din Sevilla, ocupă locul prim în tótă lumea. E atât de grandiosă și de imposantă, că ar cuprinde 2 biserici de a S. Stefan din Viena. Asta e biserica, despre care husarul Păcală, sosind acasă de la miliție a povestit, că aici se află o lampă atât de mare, de când

voiesc să o aprindă, doi ómeni umblă in oleu pe gondolă până ajung la fitil, și că corul ar fi in așa depărtare de altar, de preotul nu vede cantorul, ci lângă altar la spatele preotului când servește, stau doi husari călare și când preotul ȳice: „Dominus vobiscum“, unul dă pinteni calului și alérgă de spune cantorului, să ȳică: „Et cum spiritu tuo“. Privită la exterior, nime n'ar ȳice, că nu e cea mai frumoasă biserică in totă lumea. E zidită in stil gotic, cu 98 de turnulețe, 200 colonne de marmoră și 4500 statue aședate pe din afară printre turnulețe și colonne, pe cari privindu-le observi, că fiecare e pusă la locul seu atât de potrivit, de simetria ii dă un aspect admirabil. A fundat-o Gian Galeazzo Visconti in an. 1386, s'a edificat in decursul seclilor, așa că încă și Napoleon I a mai aflat ceva de zidit in biserica acésta. Și cu drept cuvânt, de óră-ce turnulețul aședat de-asupra cupolei grandioase, și in

mijlocul acestora capela și mormântul sântului Carol Boromeu. Singur mormântul ornat cu pietri prețioase, care a costat, afirmative, 400.000 lire, constitue un cap d'operă. Mi s'a dat ocasiune să vęd și cadavrul S. Carol aședat aici, care in decursul seclilor fórte puțin s'a schimbat; de asupra capului atěrnă o corónă de aur masiv ornată cu geme prețioase, in mâni e aședată o cruce făcută din petri de smarad, care costă un milion de lire, și se spune că ar fi donul Mariei Teresia. Inelul nu-l poți privi de lucirea diamantelor, și intreg sieriul e impodobit cu diferite pietre prețioase, cu cari așa se vede, că au voit să simbolizeze virtuțile bărbatului sânt. Am urcat să vęd și tesaurul bisericeii, unde sânt aședate: statua sântului Carol și a S. Ambrosiu, și alte obiecte de stil gotic, inele, cârje, luminaire și multe alte obiecte de preț fabulos. Tot aici e și crucea de lemn, cu care umblă in procesiune prin oraș S.

PESCARUL DE LA TISA.

vérful acesteia statua aurită a Madonei, s'a pus la mandatul lui. Cine nu se ostenește urcând 600 trepte, póte să se delecteze și in prospectul ce i se ofere din vérful cupolei, de unde-și póte aruncă privirea până la Mont-Blanc, Monte-Rosa, Mont-Cenis, Simplon și muntele S. Bernat. Când am fost in turn, am observat că milanesii își află plăcere in aceea, că arangéază câte un soirée aici in vérful turnului, când de comun au in societate și câte un artist de ale lor, care ii delectéază cu sunetele melodióse al ghitarei.

Pe cât de imposant e exteriorul acestei biserici, pe atât de pompósă și splendidă e partea interióră. Cele 52 colonne grandioase, de marmoră, ce susțin boltiturile pompóse, dau un aspect, de ai cugetá că ești intr'o pădure de marmoră. Veți aici o mulțime de statue de la artiști de renume, picturi pe sticlă și un număr considerabil de ornamente din aur și argint, și in

Carol Boromeu pe timpul cholerei din anul 1576. Dintre obiectele de artă din biserică mai insemnate sânt: luminarul cu 7 ramuri de pe altar, statuele apostolilor și a evangeliștilor și tabernaculul ținut de patru ângeri. Lângă ușa principală se află basenul de porfir, aflat in scalda lui Maximian Hercules, care acum se intrebuintéază de baptisteriu. In biserica acésta Napoleon I in 26 maiu 1805 cu coróna de fer a Lombardiei s'a incoronat de rege al Italiei.

In Milano sânt 80 de biserici, dintre cari am cercetat și biserica S-lui Ambrosiu, zidită de el însuș in an. 387 pe ruinele bisericeii lui Bachus, unii ȳic că a Minervei. Aici sânt aședate osemintele S-lui Ambrosiu, odinórá aici se incoronau regii Lombardiei și împérații germani. In fața bisericeii acesteia a interȳis episcopul Ambrosiu odinórá împératului Teodosiu intrarea, după lupta dela de la Salonichi. Inscriptiunile, pietrile come-

morative și statuele vechi îi ofer un aspect de muzeu. Aici s'a întors de pe calea rătăcită S. Augustin și tot aici a predicat S. Ambrosiu. Într'altele am vădut un sacrophag din secolul al VI-le, despre care se spune că ar fi al lui Stilico, ucis la mandatul împăratului Honoriu. Acesta a fost în timpul acela unicul beliduce, care a putut și știut înfrânge puterea barbarilor, ce amenințau imperiul roman; el a bătut pe Goși și pe Germani, și ce i-a fost respalată? Acesta e un exemplu eclatant despre gratitudinea omenescă, precum și despre aceea, că de ce recunoștință se împărtășiau pe timpul acela bărbații bravi în imperiul roman.

Am mai vădut biserica S. Lorenzo și a S. Carlo Borromeo. În claustrul numit: Maria delle grazie într'altele am dat în un refector părăsit de icóna ce reprezintă Cina cea din urmă, care e operă clasică a lui

runca lui Napoleon I, l'a terminat înse Francisc I numai în an. 1838. Napoleon l'a fost destinat pentru arc de triumf, până ce Francisc l'a numit arc de pace. Pétra comemorativă de pe arc eră destinată să pórte inscripțiunea luptelor gloriose ale lui Napoleon, dar „sors et fortuna vales” . . . că chiar contrarul s'a întâmplat, că s'au eternizat aici luptele și evenimentele dezastróse pentru Napoleon, și anume: Lupta de la Lipsca, congresul din Viena, intrarea triumfală a lui Francisc I în Milano, intrarea aliaților în Paris șcl. De-asupra arcului pe un car cu 6 cai e aședată deița păcii, la ambele laturile sânt dei de a fluviilor, cari represintă următóarele ape a Italiei: Po, Ticino, Adige și Tagliamento. În apropiere e palatul Brera cu academia de bele arte și o galerie de icóna superbă. Cine petrece în Milano, nu póte trece cu vederea Galeria dell Vittorio Emanu-

BUNICELE DRĂGUȚE.

Leonardo da Vinci; și până în ziua de azi e considerată de un cap d'operă a picturii. De aici am continuat drumul pe lângă arena făcută la mandatul lui Napoleon I, care cuprinde 30.000 persoane, și acum zace părăsită. Tot în decursul zilei acesteia, plătinđ o liră, am putut vedé teatrul renumit Șcala, despre care se afirmă că ar fi cel mai mare teatru în tótă lumea de azi. S'a zidit în an. 1778, are 5 caturi, tóte cu loge frumos ornate și cuprinde 40.000 persoane. În timp de iernă aici se predau operele cele mai însemnate. În teatru eră liniște mare, dar cu atât eră mai mare imbulzela și toiul pe lângă teatru. Pe italian nici nu îți poți inchipui, ori unde ar fi el, fără mișcare febrilă și fără șgomot. De cătră 'n seră am făcuț o plimbare pe sub Arco della pace. Acest arc imponent aședat în capétul stradei Simplon a fost zidit în an. 1807 la po-

ele, ce se ridică falnic între piața catedralei și a teatrului Șcala. Zidirea acésta de marmoră acoperită cu sticlă, are o cupolă grandióasă, înaltă cam de 60 metri. Aici veđi séra undulând publicul ales din Milano, care alérgă aici pentru de a se distra ascultând sunetele mult melodiósei musice italiene. E interesant a privi, cum un mic locomotiv purtat de o mașinerie de orologiu în 2—3 minute secunde, ducénd o flacără subțire, aprinde câteva mii de lampe. Păreții sânt împodobiți cu icóna fresco, cari represintă bărbații italieni: Cavour, Rafael, Volta, Machiavelli, Dante, Michel Angelo și alții. Milanul e un oraș imponent, modern, cu biserici grandióse, cu galerii admirabile și cu teatru gigantic.

În ziua următóre am plecat din Milano. Indată ce am părăsit gara imponentă, rénd pe rénd dispăreau ina-

intea ochilor grădinile și vilele frumoase aședate pe coline superbe. Aci vedem câmpuri fructifere, cari împărțite în loturi mici, erau încungiurate cu pomi acoperiți cu vițe de vie, cari înșirându-se de la un pom la altul, formau tot atâtea ghirlande verzi și frumoase; aci ape șerpuitoare împodobiau agrii mănoși. Italianii având puține lemne, la cultivarea viilor nu folosesc pari, că atunci le-ar fi prea scump vinul, ci lasă vița de vie să se urce liber pe arbori și pe pomi fructiferi. Italianului așa dară, unul și acelaș loc îi produce bucate, vin, lemne pentru foc, pome ori frunze de frăgari pentru omidele de mătășă.

In cale am trecut pe lângă Magenta, un orașel mic, însemnat pentru lupta francezilor cu austriecii, întemplată în 4 iunie 1859. In urmarea luptei acesteia s'a decis sôrtea Italiei. Lupta definitivă in contra armatelor austriace a dus-o in deplinire generalul MacMahon. Numai fugitiv, așa cum se pôte din tren, am vădut aici un monnment de marmoră cu inscripțiunea: „Napoleon III e Vittorio Emanuele alliati“. După Magenta au urmat stațiunile Novara, Vercelli, San-Germano, Tronzano, Torazza, Chiavaso și după acésta Torino.

TEODOR BULC.

Inamoratul.

Cu floricele și cu pene
Fetița se 'nzestră cochet.
De sub arcatele-i sprâncene
Apoi ea me priviă șiret.

Cum sare svelta căprioră
Voiósă prin câmpii și lunci,
Așă sburând și ea ușoră,
Me fermecă de tot atunci.

Amorul îl priviam de șagă,
La viitor nu me gândii,
Din ți in ți-mi eră mai dragă
Cu căntăturile ei vii.

Părerea-i ca și de o fee,
Ați mințile mi le-a răpit...
Intr'adevăr cu o femeie
Rar când e bine de glumit.

T. BOCANCEA.

Școla cu noroc.

(Novelă din popor.)

(Urmare.)

Pa de ce ești așa de schimbat la față și așa de supărat — întrebă Bărnă, uitându-se la Bucurel.
— Da cum n'oi fi eu supărat — respunse el necăjit — când imi aduc aminte, că némurile miresei mele is in stare să trimetă ómeni peste ómeni la moș Cailean, adecă la tatăl ei, să-i dîcă că-s reu și că nu-s bun și că nu-s nici de trebă... un lucru de nimică... or caută să-mi smomescă mirăsa, care-i încă tineră și nu prea șcie șirețiile ómenilor.

— Nu le-a ajutat Dumneșeu — dîce Bărnă.

— Da frumos cal ai — mai adauge Găză, luând

altă vorbă — fiind că nu-i prea plăcea să se amestece in lucruri ce nu se ating de el.

— Frumos da, numai tare leneș — dîce Bucurel — ge... e, haramule... ge... e... ce tragi cu urechia?... .

Calul abiă pășiă. Numai din când in când făcea din nări ori bătea cu piciorul in pământ. Par că șciea că stăpănu-seu e luat pe gânduri și n'ar fi voit să-l tulbure in ele. — Caii au și ei câte-odată niște năravuri. Unii bat cu piciórele ori mușcă cu gura, ori sar, ori se smăncesc, ori rup căpestrele; alții sfarmă căruțile apucând vânt, de nu-i mai poți ține.

Calul lui Bucurel n'avea nici un nărav de aceștea. Năravul lui eră altul, eră cel al stăpănului seu de mai nainte, de la carele îl cumpăraseră Badalea cu bani grei. Stăpănu-seu de mai nainte poposiă, când eră pe drum, la tóte crășmele, intră in lăuntru, bea, mănecă, cãntă și urlă ca lupii, iar el așteptă afară legat de gard ori de pórtă și mănecă fên ori răbdări prăjite. Și stăpănu-seu nu eșiă din crășmă, până nu se vedea curățit de parale. Apoi cu vânt in punguță mergea, cãntând și strigând pe drum, acasă își bătea femeia de o rupea in coș. Îi da mai mulți dupaci pe după cap și câte-o rotă bună prin casă. De aceea a și ajuns el și cei de soiul lui mai târđiu pe la ușile jidanilor celor veniți de pe-aiurea. Calul cu năravul lui mărșav deprins de la stăpănul lui, trecu prin vëndare in mânilor lui Badalea, și-i făcea lui și fecioru-seu mare rușine, căci ori când s'ar fi întemplat să trecă pe lângă crășmă, el sta locului inaintea ei inșipt și nu se mai da urnit, par c'ar fi avut piciórele lui rădęcini crescute in pământ. Ba încă de câte-ori trecea pe lângă ómeni, se oprîă locului, ca și când ar fi voit să vorbescă cu ei ceva.

— Nu sta in loc, mēi șargule! — i dă Bucurel supărat — mănecă-te-ar cãinii să te mănance! îți faci de cap, haramule ce ești!... nu te-ar lăsă să gândești ori să vorbești ceva, Dómne apere! hai... hai!... numai nu merge... așa ți-oi frige una cu biciul, de-i sări cât colo...

Șargu fuge ce fuge... ia ca la trei sute de pași și când cólea iară se opreșce.

Bucurel bate in tr'ensul cu biciul, îl loveșce cât ce pôte... de doue-trei ori...

— Na... na... na, haramule! da-i dormi? ți-oi da eu, las...

Dând el așa cu biciușca, ea sare de pe codorișce cine șcie unde!

— Ho, șargule! stăi, mănecă-te-ar corbii să te mănance, ha... că..., pirrr... că n'am amú cu ce te bate... stăi... s'o iau de jos...

Calul, fără să-i mai dîcă de doue ori, stă locului... se uită inapoi... vede pe stăpănu-se plecându-se jos, apoi aședându-se iară in căruță...

— Ge... e... e... gijogule! ge... e... e... pantanogule, nu-i alergă!... alergă tare, mēi, că nu-i când sta... ca gândul... ca vântul... numai inainte...

Scuturat de căruță, Bucurel trecea inainte, vëndând cum lucră cu hărnicie tótă suflarea ómenescă. Unii erau prin grădini, invēliau trupinele pomilor tineri cu mărăcini ori paie și le legau bine, ca să nu se apuce iepurii de cójă ori să nu le strice gerul aspru, alții gri-giau de albina ca să nu degere de frig peste iernă și iarăș alții pășceau cele vituțe pe plaiurile munților.

— Săracele vite — dîce Bărnă — să nu dee ele lapte și brânză, ómenii n'ar puté trăi.

— Dară, dară — răspunde Găză — da untul lor mirosă totdeauna a napi, curechiu ori trifoiu, după cum e și nutreământul lor.

— Ei! și cu ce ar fi bine să se hrănescă ele? — întreabă Bărnă — ca să dea unt bun cum se cade.

— Cu fărină de păpușoiu, fân, ovės, țăriță și așa mai departe.

Mai merg ei acum cât merg și ved pe un om afumând niște oltone.

— La ce face el acesta — întreabă Bărnă din nou.

— Ia fugărește furnicele și alte jigării și găze — i dă Găză rîdînd — ele se mai alungă, decă se stropesc trupinele cu zamă de tutun ori cu apă și sopon topit în ea... și decă totdeauna după un cîas, doue, se imprîșcă și cu apă curată.

— Ș-acesta ajută?

— Ajută; dară acesta trebuie să se facă de multe ori.

Mănînd mai departe, Bucurel se uită la tóte acestea, par că cu ochii altuia. I se păreau un vis, o umbră, ce-i trece pe dinaintea ochilor. Gîndul lui nu eră la vîntul ce bătea, nu la ierba și frunzele ce se uscau, nu la rămurelele copacilor ce se mișcau a lene, ci pe-aiurea... pe la Lina... dorul ei îl topiá... pentru ochisorii ei cei mândri, pentru buzele ei ca mierea... ș-ar fi pus capul... nu alta... nu șciea cum ar trece mai iute delurile și vâlcelele ca întorcîndu-se mai iute înapoi, să vedă fața ei albă ca laptele... ea nu-i mai eșîá din cap... tot ce se arată pe dinaintea ochilor, de când mi s'a fost pomenit de-acasă, i se părea ca o negură pusă pe pari, pe nuiete, pe copaci, pe stânci și pe inimióra lui... până și Lina i se părea invélitá în cétá albăstrie cu fața întorsă spre dînsul, rîdicîndu-se din ce în ce tot mai sus cu pîrul despletit sburînd în aer... până ce ajunge... pe un munte înalt, pîclos, întunecos... na... că nu-i! e după munte... iacă iar se arată... iacă... capul... mînilé... trupul... îmi face cu ochii... cu géna... iaca!... iacă!... ângerul... se duce... cu... dor... ca steluța... pe sub... nor... se duce... da... de la mine... cu jele... ca și... luna... printre... stele... nu-i... na! că... nu-i...

Cu cât intrá el mai adânc în lumea gîndurilor, cu atît mai frumoasă, mai strălucită i se părea Lina... pîrul... ochii... fața...

Iacă, ea se cobóră din sóre!... impresurată de negură... iacă!... iacă!... da mândră-i ca ruptă din lucéfêrul dimineții...

De la o bucată de drum se cobóră Bărnă și Găză, avînd de-apucat spre un sat în apropiere.

— Să ne vedem cu bine, flăcăule! Dumneđu să-ți deie sănătate dumnilale și călușorului, să trăiești mulți ani; se vede că dta trebuie să șcii și carte, că prea de tot cu minte ești, norocos e așa un sat, care are ómeni ca dta Remái sănétos și-ți mulțămim din inimă, că eram tare trudiți, și nu bănuí că-ți spun drept, că de dta nu ne-am mai despărți nici odată, așa de bine ne place vorba dtale. Fiecarele are plăcerile și dorințele sale și cel atotputernic de-asemena ți le-a împlini...

— Nici un banat, ómeni buni! mergeți cu bine — i dă Bucurel, făcînd înainte.

Intrînd mai adânc între codri, vedea el mai puțini ómeni, fiind că și lucrul nu-i tot acela ca pe la cîmpii și la șes acoperit ici-colea cu sate. Lui i se in-

fășosau munții așa cum sînt: înalți, acoperiți cu copaci, iar la vîrf pleșuvi, cu stânci prăpăstioșe, cari părea printre negure ca niște smeci din povești, cu cari se luptau feciorii de împérați, ca să scape fetele cele frumoșe din casele lor de sticlă.

În tot copacul, în tótá stîncă, în tot stropul de apă, vedea Bucurel chipul celei ce-i eră mai dragă pe lume.

— Rêstórne-se munții, rostogolêscă-se stîncile de pe dînsii, steie sórele în loc — dice el în sine, plin de nedumerire — plóie ca din cófă, pe mine nu-i în stare să me oprêscă de la ceea ce-am început... Lina trebuie să fie a mea și gata... nêmurile n'or mai desface, nu-s în stare să me strice... macar să fie uriași... smei puternici... ge... e... șargule!... ge... e... e... iac' ajungem la vitele nóstre... iacă boarii... ge... e...

Șargul în cele din urmă alergá, de-și prăpădiá potcovele. Avea și el mintea lui, șciea când să-și opintêscă puterile, când să ieie sbor, adecă atunci când miroșiá a fân bun.

— Iată c'am ajuns odată șargule! amú te-i ho-dini o țiră.

— Să-mi stringi boii și vacile — dice el ajungînd la boar — că mîne până 'n ژیوá me întorn ca s'ajung pe sérá acasă,

— Bine — i dă boarul, uitându-se la dînsul, ș-apoi nuorii cei groși și întunecoși de pe cer — d'apoi nu veđi, cât de tare a plouat și încá are să mai curgá. La nópte are să tórne ca din cófă, las că-i vedé de nu...

— Tórne cât a vré, eu trebuie să me întorc.

— Ș-apoi trebuie să șcii, că ađi apa Moldovei eră tare mare, eu nici nu mai șciu cum ai trecut-o.

— De trecut, am trecut-o, da cu mare greu; șargul se cam codiá, nu prea voiá să eșá din mijlocul apei, da când i-am dat vr'o tri biciuși, într'o sárită eră la mal.

— Veđi — dice boarul — nu-ți dic bine, că n'ai să poți merge vr'o câteva ژیle de aici... da... n'ai să poți... din pricina apei... creșce mereu vedînd cu ochii... par că se stêrneșce potop... să inee lumea... e... i!... și cum nu-mi mai place mie atáta plóie... m'aș băgá în fundul colibei... printre céune... printre óle... numai să nu ies afară... să curgá pe mine... m'aș tupilá într'un cotuț, că nici nu m'ai vedé...

— Ee, naiba! așa de mic te-ai face?

— Așa đeu!... ca un tilirez de mic...

— Mare lucru!... ciudat om!... ba eu să șciu că crapă pămêntul, trebuie să me întorc acasă... să creșcă apa Moldovei cât munții, să se 'mpreune cu cerul, eu me duc, habar n'am... gáteșce-mi de drum, ce am de luat...

Boarul face cu mîna: — Mêi Cuță, mêi! adá vitele încóce, adá-le de la pîscut... spune și celorlalți să le aducá.

Vitele se string la un loc. Se 'mpung, rag, strigá de te-asurđese, se alungá unele pe altele și sar peste olaltá, par că ucidă-l crucea o fost dat între ele. Strigátul vitelor, urlatul cînilor, huietul plóiei, făceau să cređi c'ar fi sfêrșitul lumii, c'ar fi învîiat antihirátul cu tóte reutáțile lui.

— Óre ce să fie acesta — dice Bucurel plin de mirare — par că-i peirea lumii... par c'o sosit vremea de-apoi...

(Va urmá.)

I. V. PAȘCAN.

Respuns

*la cele ce spun dușmanii femeilor.**

De ce domnii nu dau pace femeilor? Ele șed bi-nișor, nu ȳic la nime nimică, dar dlor de departe, de unde sânt, nu se pot răbdă — le-ar fi mai plăcut macar să se sfădescă, numai să audă sfatul lor; nu le place liniștea. Și apoi ȳic că femeile sânt vinovate, că femeile caută cërta cu luminarea, că femeile fac gură, că gura femeii e móră: când incede, nu o mai poți opri — ce să facă decă vine de la munte isvor și o duce! Când nu umblă in deșert, e de folos, macină făina și aduce hrană ómenilor — in cazul acesta ar puté să aducă pe cea sufletescă și spirituală, dar nu le va fi nime vinovat decă li se va face lehomete de atăta hui; dlor singuri au inceput... Noi ne facem datoria să-i prevenim mai dinainte, că vor trebui să alerge la mijlocul lui Costică din articolul precedent, căci vor avé trebuință de multă răbdare...

Dl Simu adecă dă vina pe alții cumcă ar fi dușmani ai femeilor, ceea ce observăm inse printre linii este, că chiar dlui singur nu ni e destul de prieten; căci altfel ce ar fi avut să începă cu lucruri neplăcute in contra noastră; putea mai bine să ne incante cu ceea ce se vorbeșce bine despre noi și cât sântem de drăgălașe. Am fi gustat cu deliciu tóte și intr'o dulce vanitate i-am fi adus sentimentele nóstre de mulțămire, avendu-l in gând și ȳicendu-ne cu plăcere: ce curtesan! Dsa inse, de și iubeshce femeile, asta se vede cât de colo, căci de nu le-ar avé in cap, nu ar vorbi de ele, dar incede cu inghimpatul — se vede că e și o strategemă ingenioasă din partea dsale, șcie că provocându-ne in modul acesta, nu va rămâne fără respuns — așa incânt să fim silite a intră in vorbă cu dsa. Nu prea ne simțim in dispoziția cerută a desbete astfel de chestii și in asemea cas conversația nu va puté merge ca de la sine: ușoră și plăcută, cum ar trebui; dar decă se cere numai decăt, mērgă ș-așa... De taci, e mai reu, ȳice lumea că ești vinovat. Au să se desvlescă inse lucruri destul de serioșe, care nu le vor plăcé dlor și ne temem că ne vom sfădi, din prieteni ce eram.

In ferbințela discuției ce ni se deschide, neavend timp până să scótem de prin cărți lucruri ce ar puté merge pe socotela dlor, de și mijlocul propus ar fi o lucrare fórte importantă pentru femei și dómnele ce o vor face, vor avé drept la cea mai mare cecunoșcință a noastră; vedem noi că in lupta ce se incede, nu-i alt chip, trebuie să ne inarmăm — in grabă inse vom căută a respunde ca puținele ce șcim din lume, față cu cele ce vedem in giur și ne conduce simțul și mintea.

Acusațiunile dlor se incep cu Pederzani, care face din femei o perfecțiune, o sfântă; tot așa vom incede și noi; iar dl Simu il combat (prietenui femeilor...) ȳicend cu tot dreptul, că pe lume nici o ființă perfectă nu esistă — relativ inse decă am luá, se póte... Câte femei la románi, bētrâne, slăbite de muncă și privațiuni, după ce ș-au implinit datorii in conșciință o vieță intrégă, prin vorba lor blândă și sufletul curat,

cu espresia lor fermecătoare de dragoste și bunătate, incungiurate de cea aureolă poetică a românului, nu-ți fac impresia de sfinte, cum și sânt! Dar de sigur, că aici tótă sfințenia acēsta nu e isvorită decăt din neputință și slăbiciune, din martirisarea, la care au fost silite să se supue o intrégă vieță, și răbdare — o generație istovită ce pierce — omul inse spre perfecțiune, omul intreg și normal, care pórta in sine mijlócele și puterea de luptă, nu póte fi așa. Sântem inse mulțămite că nu ni se cere imperios de la bărbați ca să posedăm mai multă perfecțiune decăt dlor, precum și că nu sântem privite cu mult mai pe jos, așa cum ne considerau strămoșii lor; ci ni se recunoșce și noue dreptul egal de om: bărbat séu femce, nu póte fi decăt supus naturei, rezultat al moștenirei, creșcerei și impregiurării sub care s'a desvoltat și trăit. De la acestea, in prima linie póte să atérne ca să fie bun séu reu, nu de la voința sa; voința spre bine se póte desvoltă, decă vor fi impregiurările așa. Odată ce am ajuns a ni se recunoșce și pentru noi adevérul acesta, n'avem decăt să lucrăm intru a ne scóte la lumină tóte drepturile și trebuințele, tóte durerile nóstre și arătând că șcim cugetă și a ne conduce normal, să ne putem căpētá locul ce și femeia merită in lume, precum și considerație, iubire, față cu slăbiciunile ei.

Deci să privim pe femei nu cum voesc unii: ca pe ființa cea mai de sus, séu alții, ca pe cea mai de jos din omenire. In adevér, bărbații in poesie așa au creat-o, ideală — și ea se priveșce de multe ori chiar așa; ceea ce-i fórte reu, căci in cele din urmă tot a ei e paguba: când vede că și ea e om, că au crescut-o astfel, incânt n'a șciut cum să facă, că nu au invētat-o dreptul, modul de a fi și lucră, să se bucure și ea ca alți ómeni de fericirea lor; căci ceea ce e mai presus de ființe și nu trăeshce așa cum dispune natura ca să trăeshcă ómenii — pe pământ sigur cum póte calea, simțirile altora cum le va simți? Deci nu să supere nici dnii decă nu se pot ințelege cu ea și nu o găsesc la locul și datoriele ei; ce-i ea vina decă au format-o așa? Iar cealaltă alternativă, unde femeia e privită numai ca ființă inferióră, își are și acēsta alte mii de pierderi; neglijată fiindu-i partea superióră, care o chiamă spre perfecțiune și golul, mórtea din suflet, pe care de ar simți-o séu nu, o duc spre negațiunea chemării de om, degradând omenirea.

Iată dar cum, in tóte pân' in ȳiua de astădi se bat principiile cap in cap; și rar se află omul fericit care a putut să intruneshce „adevérul“ mijlociul dintre amēndoue și să guste din perfecțiune, deplin fericit. De aceea, cu tot dreptul ȳice dl Simu: perfect nu e nime; intocmai precum nici perfecțiune nu póte esistă, nici fericire perfectă nu póte fi; ci totul se află pân' la un grad destul de mic séu destul de mare, in mod relativ. Ar trebui arta, ea să vie, să aducă o perfecțiune; in natură totul e imprășciat și amestecat. Adevérata perfecțiune a simțirei și a minții culte mulțămite, póte fi numai adevérată și absolut perfectă fericire. Se vorbeșce, că acēsta ar puté fi vr'odată la ómeni in general, și se caută soluțiuni in gând; lumea tot spre perfecțiune năvăleshce, astfel sânt fericiti fiecare, ca și acela ce n'are demāncare, cu speranța că máne va află. Nefericirea cea mai mare o simte omul cult; mai cu sēmă la popóre in precipitație de cultură ca noi. Disproporția intre pătura culturală și impregiurările in care a fost născut, cu ceea ce este prin luptă și idealul ce nu-l póte ajunge, nefiindu-i date impregiurările; marea uriașă ce o intrebuinteză el la acēsta, ii sfarmă tótă

* Veđi «Salonul» din nr. 16 an. c. al «Familiei».

puterea și-i amărășce scurta lui viață — se poate lua media morții la poezii și autorii români: afară de câțiva ce au fost născuți din familii avute, și au putut să-și câștige mai cu ușurință locul, toți ceilalți ce s'au sbătut singuri cu impregiurările, au fost degrabă sece-rați. Cu cât se simte cineva mai inzestrat de la natură, cu atâta mai mare perfecțiune ar vré să ajungă; nu se mulțameșce de a se manifestă or și cum, iar când vede neputința și resignéză, devine melancolic și de anemic, de sigur ce poate să fie mai dureros decât negațiunea de sine; séu se dedă la materialism și devine egoist ca fiecare om de rând. Am vré să vedem pe unul ca acesta ce ș-a ajuns culmea și atunci putem crede ca în evanghelie tot ce ne-ar spune gura sa. Totuș în viața lui sufletescă, furtunósă, a putut să aibă multe momente în care să simtă totă fericirea unei dorite perfecțiuni, în care să simtă în sine perfecțiunea intrégă, intocmai după ideal; dar ce folos că indată ce s'a scoborit la realitate, la viața lui necorespunđetóre, și s'a trezit: au dispărut — iar totă voința lui ca să se formeze într'acolo, a trebuit să piéră și să urmeze mai departe, șchiopătátóre, calea sa. Pentru ca să devie o realitate, trebuia ca să aibă putere să se manifesteze, câmp liber, impregiurările să lucreze... De sigur, că ómeni de cei mari, cari pot ține lumea și destinele în mâni, și a le conduce cu bine, intocmai ca niște đei, trebuie să simtă cu totă voluptatea și neintrerupt satisfacțiunea acésta și să-i facă nespuse de fericii. Ce putere poate aduce unui om, mulțămirea ce necontentit ș-o capétă din sine și din faptele reușite ale sale! De sigur că e tot atâta ca și cum ar căpétă aripi, ca și cum lumea intrégă ar fi a lui și ar pute face ce vré cu ea. Tot ce se va pune să facă: după pasul seu hotărit, după puterea sa, după experiența sa, va fi destul să vóiésză și totul se va face. E drept, că ori și ce lucru nu se face ca din palme, ci în timpul cerut de mărima și valórea sa; dar e destul să șcie a-i da avént, a pune în lucrare și să aștepți liniștit. Astfel de ómeni trebuie să se fi născut dintr'o pătură anume pregătítóre, să fi căpétat în organism o parte din drumul ce ar fi avut a-l face singuri — căci altfel nu le-ar mai fi ajuns puterea și pentru a se manifestă în faptă, devenind membrul acel nobil ai societății, pomul hultuit care să dea ródă sa. E destul să faci odată, de doue ori un lucru, care decă nu ești anume indemánatec, nu-ți merge: și te lași pentru tot-dauna de el, pe când acei născuți în mediul favorabil, merg din triumf în triumf. Suferința, neputința trăită, nu li s'a infiltrat în carne, care apoi ca un spectru ingrozitor până și în momentele cele mai supreme de fericire, când ș-a ajuns culmea, să i se pue în față, ca să-i chinuésză inima, să-i pară că iată cade, li fuge pământul de sub picioare acolo, unde așa greu s'a fost suit. De multe ori, decă reușești totuș la timp a te suí, de și cu greu, dar în mod natural, ajungi în cele din urmă, prin mare cumpét, să te ții bine; de și vei avé mii de scăderi, ca imprimate naturale a diferitelor faze prin care ai trecut.

Tot astfel e și cu sórta de astăđi a femeii: o scară pe a cărei trepte de jos a stat prea mult timp — în țările unde a fost rădicată prin impregiurări, se menține ea singură destul de bine și se luptă; dar acolo unde a fost rădicată fără șcirea ei, e amețită, i se par lucrurile altfel de cum sânt și la fiecare clătinare de vânt, e în pericol de a pică. Nu-și poate da sémă de ceea ce vede, ca și cum ar auđi și vedé un huiț și o mare mulțime de ómeni adunată fără de a șci pentru

ce. până când în cele din urmă cređi că așa trebuie să fie, petrecénd o viață intrégă fără de a puté cunoșce vr'odată adevérul; — concentrată în sine, prea departe de ei, pentru a întrebá, iar în giur neavénd pe nimene care să-i spue, căci cei ce au adus-o aice, i-au đis numai să ședă și s'au dus; dar cum să se pórte și ce să facă, nu i-au spus, de aceea ea și acolo sus, tot după cum a fost deprinsă, se va purtá séu decă va căpétá ceva noțiuni nesigure și neînțelese, ori și le va fabricá după priceperea sa, pe pământ sigur tot nu va puté sta. De ar aflá vr'odată, ar puté spune macar la copii și astfel mamar pe aceștia i-ar invétá, dar nici acésta nu se întéplă, trăesc pe dibuite, mai departe în intuitiv, murind și altă generație neșciutóre tot așa. În ingustimea privirilor, minții lor: e deșert, gol, urit; dór când afară e sóre, când interesele le merg bine, pot esistá; de nu au ce face, mai joc cărți, își petrec timpul cu alte cele, lucrul minții e o neputință pentru unii, oboseșce — mai bine alungá dispoziția ei de a lucrá — dar paguba e tot a lor. Lumea e ocupată cu alte lucruri, nu are grija să-i facă educația femeii, pe când numai ea si gurá ș-ar puté-o mai bine decă toți face; și își o va face atunci când va ajunge la deplină lumină și înțelegere. Pân' atunci vom trebui să rămânem ca mai înainte: în neșciința și espuși la greșelile și nefericirile ce din acésta cauză vor izвори.

În general cam în tóte părțile starea femeii primitive încă se simte în traiul și apucăturile ei. La pópórele cele mai culte numai pături s'au desvoltat, acelea care au fost în contact mai apropiat cu lumea invétată, cu literatura, starea mai avulă în care femeia a putut să înflorésză și să se impue în totă puterea. Iar estăđi lumea femeésză e așa de diferită de la popor la popor, de la stare la stare, prin amestecul de sânge și de principii alor diferite popóre, care ș-au avut fiecare intipărit modul de a o creșce și avé; încât în aceeaș țéră veđi prin locuri isolate principii deosebite de care se conduc astfel, că ceea ce în alt loc e privit ca imoral, dincolo dincontră, ca ceva cu totul normal. Ar fi interesant a studiá la poporul nostru ideile sale variate, după izvórele din care le-a căștigat, cum considerá el amorul, femeia și căsătoria; și cum le considerá, de ce legi se conduce ea.

Femeia nóstră, luată în genere, mai la tóte popórele ce au făcut din vechime și până astăđi civilizația. mai întei e trăită sub influența directă a naturii, apoi ajunge în sclăvia bărbatului, care apoi îi impune religia, legile ce o iau în stăpânire, pe urmă iarăș religia — până ce în cele din urmă intță pe mâna poeților și literaților, atăția doctori cu și fără diplomă, ce o tratéză fiecare după modul seu, séu reușesc numai câțiva de a-ș impune părerea la toți ceilalți; și astfel din mâinile lor își primeșce legile și botezul cel de pe urmă. Abiá în timpul de astăđi a început a se întreprinde mai cu serioșitate studiul ei după șciință; a o considerá după natură și a-i aprofundá sufletul atât de pervers invéluit de greșelile timpului și de slăbiciuni ce i-au fost impuse, iar care din eróre au fost considerate de adevérată stare a sa.

Resultatele cercetărilor șciinței mai noue încă nu au putut ajunge să ne dee ródă în natură; încă esistă multă rugină care nu lasă să se mișce roțile și apoi nici poate fi luat totul destul de hotărit: spiritul femeii, natura ei, funcționările sistemului nervos, de și în fond sânt tot una la fiecare om, presintă totuș o deosebire, esistă în sufletul femeii, în simțiri, colțuri acoperite și misterióse; în pulsuni și murmure nedefinite și adânci,

ce n'au putut lua forme pan' la a pute fi traduse si intelese de minte, pentru ca apoi sa ni le pota spune gura sa; lucruri pe care nu le poti sci: sunt ele dispozițiuni a secului ei, sunt ele mosteniri seu sunt bole si care pote fi in curatul si lamuritul adevăr starea normală a sa. Barbatul or si cat de inteligent ar fi, cu tota bunavoința ce ar ave sa-i ajute, in ființa ei ca sa o simta, nu pote intra — acestea tote, ni le va pute spune numai ea.

Dar densa inca nu s'a aprofundat in studiile trebuitoare: fiziologice si psihologice — in studiile naturei, in studiile sociale; ii lipsește esercițiul, profunda cugtare: ea intelege asa de reu lumea ei spirituală si materială, incat vine pana a crede de drepte numai cele ce-i spun alții despre densa. Va veni inse odata si femeia la rend, ca sa-si dee rostul, femeia pe care barbații o alungă ca incapabilă si atunci vor vedea de ce mare importantă chiar pentru fericirea lor, va fi cooperarea sa. După activitatea solidă ce vedem ca in lume se desvleșce, prin adevărurile ce in fiecare qi vin a sa descoperi, nu e departe timpul cand si acesta mare enigmă va fi deslegată: femeia; prin știința, după legile hotarite ale naturei.

Din tote acestea inse, astadi cand privești femeia, o vești cand sclavă, cand liberă, cand stapana, cand iubita, cand desprețuită, cand adorată, cand urita si si temută de barbat; iar in cele din urma nici ea singură nu știe care-i e adevărata sortă si cum sa se porte ca sa mulțămescă pe toți si sa nu se nedreptățescă nici pe densa. Vede inse forte bine, ca la tinereță pe cat e in putere si frumoasă, pe cat timp nu se supune la nimene, pote fi tare si mare, pote găsi dreptatea or si unde si domina pe toți. Dar ce s'a făcut cu densa după ce a intrat sub jugul altuia? după ce ș-a pierdut frumuseța si puterea sa? De sigur ca atunci ca remane o mare nulă, un mare nimic si de sigur ca si astadi cand dvostre ve interesați de femeie, nu despre acesta ve interesați, ci despre aceea in tota puterea si frumoasă, cum ve place ea!

ELENA VORONCA.

Ilustrațiunile din nr. acesta.

Bucuria mamei. Sute si mii de poeți au cantat bucuria mamei, cu tote aceste subiectul lor remane tot nou, căci sentimentele de fericire ale unei mame au atate faze, ca poetul totdeauna găsește acorduri nou spre a le cantă. Ilustrațiunea din fruntea foii noastre, după tabloul lui H. Bachmann, este cea mai fidelă expresiune a bucuriei ce simte o mamă fericită.

Pescarul dela Tisa. Apele multe din primăvera acesta au făcut folos numai pescarilor. Dintre tote apele dela noi, Tisa a crescut mai mare. Ilustrațiunea a doua ne presintă un pescar de acolo.

Bunicele drăguțe. Un tablou din viața copiilor, de pictorul Carol Eckstein, care ne infățisează o scenă cand doue fetițe se joca de-a bunicele, punându-și ochilari si imitand purtarea acelora.

Cand ruginesc săbiile, e mănecare multă in casa sarakului

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Știri literare. Dl A. Vlahuță va publică in curend un volum de nuvele sub titlul de „Icône șterse“, care va apăre in „Biblioteca pentru toți“. — Dl Petru Vulcan a scos de sub tipar la Tergu-Jiului un volum de nuvele intitulat „Dragomir“. — Dl Corneliu Roman, șeful stațiunii agronomice a școlei de agricultură de la Herestreu, de lângă București, a scos șilele aceste de sub tipar niște observațiuni asupra „Esperiențelor culturale cu sfecele de zahăr si studiile sale asura industriei zahărului“. — Dl T. Maiorescu a tradus drama lui Ibsen „Micul Eyolf“ si a publicat-o la București sub titlul „Copilul Eyolf“. — Dl Nicolae Tincu a publicat la București traducerea poemei „Noptea de decembrie“ după Alfred de Musset. — Dl A. C. Sturdza a publicat la București o lucrare intitulată „In lumea socialistă. Ce insemnează socialismul“. — Dl Ioan Pop Reteganul a publicat o colecțiune de sfaturi in formă de dialog pentru elevi si adulți, cu un adaus de poeții alese, sub titlul „Prietinel sateanelui român“. — Dl I. Georgescu a tipărit la Brașov o broșură intitulată „Povestiri economice“.

Caleidoscop literar. Sub titlul acesta a publicat scriitorul român din Basarabia Constantin de Stamati-Ciura un volum de fantasii, suveniri si episoade, din care reproducem una in nr. de acum al foii noastre. Volumul dedicat fostului mitropolit al Bucovinei, dr. Silvestru Morariu-Andievici, cuprinde următoarele bucăți: Luxul, Istoria unui țințar, Istoria unei mușce, In vis si aievea, Stafia, Cucuiul, Doue primadone, Nepotul meu Petrăchel, Contrabandistul, O năplăire literară, Trei suveniri, Victima vécului, Omul enigmatic, Floricica codrului. S'a tipărit la Cernăuți in tipografia Silv. Morariu-Andrievicei. Prețul 1 fl. 50 cr.

Studiu despre Eminescu in ungurește. Chiar acum a apărut la Gherla, din tipografia Andrei Todoran, un volum de 77 pagine, intitulat: „Eminescu, élete és művei, tanulmány az ujjabb román irodalom köréből, irta Cristea Illés“. (Eminescu. Vieța si operele lui. Studiu despre literatura română mai nouă. De Ilie Cristea.) In lucrarea sa, dl Ilie Cristea ne dă o iconă a activității poetului, incepând din momentul cand s'a presintat in „Familia“ publicului român si pana cand cruda bolă i-a stins vieța in mijlocul părerii de reu. Spune ca Eminescu, care s'a numit după părinți Eminovici, dar redactorul Iosif Vulcan i-a romanisat numele, a fost un poet liric, care s'a inspirat mult din popor; un adanc cugetător, cu un sbor poetic innalt; poeziile lui de amor, fructele unei simțiri intime; iar satirele-i au ajuns podoba literaturei românești, mai cu semă a treia, care ar face onore literaturei universale; tonul fundamental al poeziilor lui este pessimismul, care a avut o inriurire mare asupra tinerimei. Eminescu, incheie autorul, a innălțat poesia română in secolul acesta in multe privințe la locul cel mai innalt. Genialitatea si esttraordinarul seu talent i reclamă loc intre poeții cei mai mari ai secolului.

Poveste tristă. In editura librăriei Carol Müller in București a apărut un mic roman tradus după renumitul scriitor François Coppée, sub titlul „Poveste tristă“. Poetul celor umiliți, după cum se numește Coppée, n'a fost nici odata mai inspirat decât cand a scris acesta deliciosă carte, care face pe ori cine o citește. să verse lacrimi. Este forte vrednică de recomandat. Traducerea făcută de dl Dumitru Stăncescu, are o limbă curat românească. Prețul 1 leu 50 bani.

O revistă ambulată. La Paris a inceput să se publice o revistă intitulată „Biblioteca alianței știinti-

face". Inse numai primul volum s'a tipărit acolo; celelalte se publică în diverse orașe ficsate de cele 400 de delegațiuni ale Alianței științifice. Volumele de până acuma s'au publicat la Paris, Lyon, Quebec și Brusele; al 5-le volum are să iasă la București sub direcțiunea dlui V. A. Urechia. Volumul acesta s'a și pus sub presă și va apăre în vëra acësta.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Reprezentatie teatrală în Blaș. Reuniunea pompierilor voluntari din Blaș a dat în sâmbăta trecută, la 11 maiu n., o reprezentatie teatrală, din incidentul sfințirii stégului reuniunii. Cu asta ocaziune s'a jucat „Lipitorile satelor“ comedie în 3 acte, de V. Alecsandri, fiind regisori A. Coltor și E. Dopp. În piesă au jucat dna E. Trifan, dra L. Vlaicu, și dnii V. Muntean, V. Turcu, P. Sânteon, Stoica, I. Horșă, A. Coltor, S. Stân, E. Oltean. După teatru a urmat petrecere cu dans.

Reuniunea română de cântări din Sas-Sebeș arangéză duminică în 19 maiu un concert în sala cea mare dela otelul la „Leul de aur“. După concert petrecere cu dans. Program: 1. „Irmosul invierii“, cor miest din repertoriul coral de I. Bunescu. 2. „Uite mamă colo 'n sat“, cor bărbătesc de G. Dima. 3. a) „Când dorile s'arată“ cor miest din repertoriul corului de I. Bunescu. b) „Taci bărbate“, cor miest cu soli de I. Vidu. 4. „Séua și țiganul“, anecdotă de Th. Speranța, declamațiune. 5. „Despărțirea vênătorilor“, cor bărbătesc de F. Mendelssohn-Bartholdy. 6. a) „Sărmană frunză“, cor miest de G. Dima. b) „Spusu-mi-a frunza de vie“, cor miest din „Musa Română“. 7. „Iată ziua triumfală“, cor miest de W. Humpel.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Sciri bisericesci și școlare. În Pr. SSa mitropolitul Mihályi, înainte d'a părăsi Lugoș, a adresat autorităților publice de pe teritoriul acelei diecese o scrisóre de adio. — Pr. SSa episcopul Popca s'a întors mulțumit dela Vërșet, unde a luat parte în comisiunea miestă pentru împăcarea românilor cu sêrbii, căci rezultatul hotăririlor este favorabil pentru ambele părți. — Dl Alesandri Silași a fost promovât de universitatea din Cluș la gradul de doctor în medicina universală.

Instalarea în Pr. SSale mitropolitului Mihályi nu se va face mâne duminică la 7|19 maiu, chiar ziua nașcerii sale, după cum se anunțase pe cale particulară din Blaș, ci — conform informațiunii „Dreptății“ — la 14|26 maiu, adică în duminica viitoare. La acest act solemn, Scaunul Apostolic din Roma va fi represintat prin Esc. Sa episcopul Orăđii Mihail Pavel, care în numele aceluia va predă paliul sfânt, însemnul deplinei puteri a dignității de arhiepiscop.

Congresul-național bisericesc al provinciei mitropolitane de Sibiiu, care nu s'a putut ține la terminul normal de 1|13 octombre 1894, s'a convocat acum de cătră Esc. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Miron Romanul pe duminica din 7|19 maiu la Sibiiu, la orele 9 înainte de mieđăđi. Intéu se va face chemarea Duhului sfânt, apoi va urmă deschiderea congresului și se vor începe lucrările conform regulamentului.

40.000 fl. pentru cultura națională română. Din Lugoș se scrie điarului „Dreptatea“, că đilele trecute s'a prezentat la consistoriul român gr. c. de acolo un moșnég cu pèrul și cu barba cãruntă, dar cu fruntea totdeauna senină și cu inima inflăcãrată și plină de generositate față de némul seu, pentru ca întréa sa avere mobilă și imobilă în preț de 40.000 fl. v. a. să o jertfescă pe altarul culturii naționale române. Generosul testator se numeșce Nicolae Braia din Ticvaniulmare și considerabila sa avere a dat-o în grigea și în administrarea consistoriului român gr. c. din Lugoș. Fapta generosului Braia se laudă de sine și nu are trebuință, decât numai de imitația mai multor bărbați de inimă și cu dare de mână.

Seminariul român din Lipsca. Informațiunea điarului „Timpul“ ne spune, că în điuă de la 1 maiu stil nou, s'a deschis la universitatea din Lipsca, cursurile seminariului român pe semestrul de vëra. Dl dr. Weigand, neobositul director al acestui seminar, ca introducere în cursul gramaticii istorice române, a espus în timp aprópe de o oră scopul pe care îl urmăreșce filologia română, țintind prin acësta a desvoltă interesul auditorilor sei pentru studiul limbei române. Sêra, toți membrii seminariului român, au fost invitați de dl dr. Weigand, unde a avut loc o petrecere care a durat până târđiu de tot. Ceea ce este îmbucurător, e că in cetul cu in cetul au început să mergă la Lipsca mai mulți români, cari de și unii nu studieză filologia, cu tóte acestea interesul limbei lor materne îi face să urmeze și la seminar. Astfel, semineral român numără de astă dată șapte români, dintre cari doi sânt din Macedonia. Aflăm cu plăcere, că dl dr. Weigand a introdus inovațiunea ca pe viitor doi dintre seminariști să locuiescã chiar în seminar. Nu mai puțin bucuroși ne simțim anunțând, că Jahresbericht „dare de semă anuală“ a seminariului, s'a pus sub tipar și că deja s'au tipărit 5 còle. De asemenea, în curénd vom pute citi importanta lucrare a dlui Weigand „Călătorii la Români din Macedonia“ din care s'au și publicat 8 còle până acuma.

Invetătorii din despărțemântul Brașov. Reuniunea invetătorilor români gr. or. din districtul X Brașov se va intruni în adunare generală la 12 24 maiu în edificiul șcòlelor centrale din Brașov, sub presiđiul dlui George Ludu. Se va discută tema: Unificarea terminologiei în obiectul limbei materne.

Invetătorii din despărțemântul Cohalm. Reuniunea invetătorilor români gr. or. din despărțemântul Cohalmului își va ține adunarea generală la 7|19 maiu în comuna Merchésa, sub presiđiul protopresbiterului N. D. Mircea, secretar I. Bănuțiu. Cu asta ocaziune invetătorii George Maican, Ioan Ciucan, Ioan Bănuțiu, Avram Niculescu, George Andron, Anania Boldor vor ține preleri teoretice și practice.

Invetătorii din despărțemântul Bocșa. Reuniunea invetătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeș, despărțemântul Bocșa, s'a intrunit în adunare generală la 4|16 maiu în Bocșa-montană, sub presiđiul dlui Ioan Marcu. Tot în điuă aceea a ținut acolo ședință și comitetul reuniunii invetătorilor români gr. or. de la șcòlele profesionale din diecesa Caransebeș, sub presiđiul dlui Ioan Ionaș.

Invetătorii români gr. c. din giurul Gherlei. Reuniunea invetătorilor români gr. c. din giurul Gherlei se va intruni în adunare generală în comuna Teure, la 4 și 5 iunie n., sub presiđiul canonicului Ioan Papiu, secretar profesorul Ilariu Boros.

C E E N O U ?

Hymen. *Dl Gavril Cosma*, avocat in Beins, la 16 maiu ș-a serbat cununia cu dșora Livia Goron in Arad. Nași au fost dnii dr. Nicolae Oracu, directorul „Victoriei“, și George Lazaru, avocat in Vinga, cu dōmnele. — *Dl dr. Ambrosiu Boitor*, medic, la 28 aprilie n. s'a cununat cu dșora Aurelia P. Dessean, fiica dlui Simeon P. Dessean, notar in Otlaca. — *Dl Ioan Chirca*, vice-notar in Seliște și dșora Ana Iuga s'au cununat la 12 maiu in Apoldul-mic. — *Dl Emanuil Ardelean*, invēțator in Checia-română, s'a cununat in 28 aprilie cu dșora Iuliana Prohab, invēțătore tot acolo.

Sciri personale. *Maj. Sa monarcul* va vini in luna lui septembrie in Transilvania, ca să asiste la marile manevre militare ce se vor ține in giurul opidului Hunedōra; cartierul Maj. Sale va fi la Alba-Iulia. — *Căpitanul Gr. Ghica* din armata română, fost atașat pe lângă legațiunea română din Viena, a fost decorat de Maj. Sa monarcul cu ordinul Corōna de fer cl. III. — *Dl Nicolae Penciu*, judecător cercual in Zărnești, a fost transferat la propria sa cerere, in calitate de jude la tribunalul din Balassa-Gyarmat.

Asociațiunea transilvană. In ședința din urmă a comitetului s'a raportat, că la Brașov s'a constituit despărțământul, alegēndu-se președinte dl V. Voina și că s'au incassat 166 fl. De la despărțământul Năsēud s'au primit 54 fl. 50 cr. Direcțiunea „Albinei“ a transpus ajutorul de 1000 fl. votat de adunarea generală pentru școla de fete a Asociațiunii. *Dl dr. C. Diaconovich* a raportat că a găsit un editor in persōna dlui W. Krafft pentru Enciclopedia proiectată, precum și un librar in Buburești pentru a respândi întreprinderea in România.

Regina României și un cerșitor. Cetim in „Tim-pul“, că regina Elisabeta a României, insoțită de o dōmnă de onōre, a făcut țilele trecute o plimbare cu trăsura prin oraș. In strada Romana, in dreptul școlei Tunari, intēlnind un nenorocit cerșitor, grațioasa suverană a oprit echipagiul in loc și, punēnd in mâna lacheului o sumă de bani, l'a trimis să-i predee nenorocitului.

Bal la dl Butculescu in București. Lunia trecută a fost un bal strălucit la dl Butculescu, președintele espoșiei cooperativelor din București. Prințul Ferdinand și princesa Maria au onorat balul cu preșința lor și au stat acolo până dimineța la 5. Au fost de față câțiva miniștri, președintele camerei, primarul, câțiva coloneli și mai mulți deputați. Petrecerea a ținut in grădină până la ora 12, apoi invitații au trecut in salōne, unde au inceput dansul, care s'a intins până la orele 6 dimineța.

Marina comercială română. Actualmente marina comercială română, fondată și administrată de regia monopolurilor Statului, posedă 5 remonchere, din cele mai puternice care există de Dunăre, 46 șleperi de fer din cele mai bine condiționate și 6 vapōre din care 2 fac serviciul regulat de pasageri și mărfuri între Giurgiu și Rușciuk, 3 constituind o altă linie de serviciu regulat între Brăila-Galați-Sulina, iar cel de al 6-lea care se construēște in șantierile din Severin cumpărate de la societatea austriacă de navigațiune pe Dunăre, va incepe in cursul lunei iunie viitor serviciul local între Brăila și Galați. Inlesnirile de tot felul, scrie „Curierul financiar“, ce acēstă mică flotilă aduce sta-

tului și comerțului, a indemnat pe ministrul de finanțe să cēră și Camerile să aprobe un credit de 1.600.000 franci pentru sporirea materialului plutitor prin achizițiuni seu construcțiuni de vase precum și pentru complectarea instalațiunilor și înființarea de noi ateliere la șantierul de construcțiuni navale din Turnu-Severin.

De ale Clușului. Am anunțat și noi că dl Ludovic Lakos a seos la lumină in Oradea-mare in limba maghiară un volum intitulat „Amintiri din rebelul ruso-romāno-turc“, in care scrie cu multă simpatie despre armata română, ceea ce au probat și diarele nōstre politice. Acum aflăm, că librarul de-aici, la care se află in comisiune cartea, a trimis un număr de esemplare și unui librar (Stein) din Cluș; acela inse a inapoiat cărțile, observând, că din cauza tendinței cărții, nu pōte să vēndă nici un exemplar. Cartea dlui Lakos se află de vēndare in Oradea-mare, la librarul Kutasy, cu 2 fl.

Necrolōge. *Veturia Anciu*, fiica dlui Simeon Anciu, funcționar la tribunalul din Arad, a murit la 11 maiu, in etate de 20 ani. — *Mihail Giurgiu*, preot român gr. or. in Jebel, a incetat din viață in etate de 34 ani — *Jacob Damaschin*, invēțator gr. or. român in Remetea-timișană, a repausat la 8 maiu, in etate de 24 ani. — *Gerasim Popescu*, notar cercual in Goruia, a incetat din viață la 11 maiu, in etate de 43 ani. — *George Totoian*, protopop gr. c. in Chișfalău lângă Alba-Iulia, a repausat la 12 maiu, in etate de 55 ani.

Cronică mică. *Regina Natalia* a sosit la Belgrad in 10 maiu n. și a fost primită la gară de regele, de cătră toți miniștri și innalții demnitari și de cătră o mulțime enormă. Regina a intrat in orașul impodobit, insoțită de regele. După miēdădi a primit o deputațiune a scupcinei, care ș-a esprimat regretele că regina a fost nevoită să remănă departe de la țēră mai mult timp. Sēra a fost iluminată și retragere cu faele. — *Regele Milan* inainte d'a părăsi Belgradul, a obținut de la Scupcina un apanagiu de 360.000 franci pe an. — *La Amsterdam* in duminica trecută s'a deschis o espoșiie universală; regina a fost represintată prin marele maestru al ceremoniilor. — *Prințul Bulgariei* petrece acuma la Viena, consultând pe medici pentru dureri nevralgice de care suferă la obraz; in curēnd se întōrce la Sofia și mai târziu va merge la Carlsbad. — *Bugetul Franciei* s'a depus la 14 maiu in cameră, presintând un deficit de 55 miliōne de franci.

Poșta redacțiunei.

Dlul N. N. in Șomcuta. Ve mulțumim. In curēnd.

Gualco. Nu le putem intrebuiță. Lipsă desevērsită de idei poetice și o luptă neizbutită cu limba.

Dnei E. St. in B. Numerele reclamate s'au trimis.

Călindarul sēptēmānei.

Duminica orbului, Ev. dela Ioan, c. 9, gl. 5, a inv. 8.

Dia sept.	Călindarul vechiu	Călind. nou	Sōrele.
Duminică	7 S. Mart. Acachie	19 Malvina	3 46 7 38
Luni	8 S. Ap. si Ev. Ioan	20 Bernhard	3 44 7 39
Marti	9 Prof. Isaia	21 Felix	3 43 7 41
Mercuri	10 Simon Zilotul	22 Helena	3 41 7 42
Joi	11 (?) <i>Innalt Dlui</i>	23 (?) <i>In. Dlui</i>	3 40 7 44
Vineri	12 St. Gherman si Epif.	25 Ilona	3 39 7 45
Sămbăta	13 Mart. Glicheria	24 Urban	3 38 7 46

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARUL LUI IOSIF LĂNG IN ORADEA-MARE.